

Täysistunto

Tiistai 6.9.2022 klo 13.59—18.24

9. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi rikosrekisteritietojen säilyttämisestä ja luovuttamisesta Suomen ja muiden Euroopan unionin jäsenvaltioiden välillä annetun lain ja siihen liittyvien lakien muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 106/2022 vp

Lähetekeskustelu

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 9. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään lakivaliokuntaan, jolle perustuslakivaliokunnan ja hallintovaliokunnan on annettava lausunto.

Lähetekeskustelua varten varataan tässä vaiheessa enintään 30 minuuttia. Asian käsittelyssä noudatetaan aikataulutettujen asioiden osalta sovittuja menettelytapoja. — Avaan keskustelun. Ministeri Henriksson, esittelypuheenvuoro, olkaa hyvä.

Keskustelu

17.11 **Oikeusministeri Anna-Maja Henriksson** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies, värderade talman! Esityksen tarkoituksena on tehdä niin sanotun ECRIS-TCN-asetuksen edellyttämät muutokset kansalliseen lainsäädäntöön. Lisäksi tarkoituksena on antaa asetusta täydentävän direktiivin täytäntöönpanolainsäädäntö.

ECRIS-TCN-asetuksella perustetaan keskitetty EU-tasoinen tietojärjestelmä, ja ECRIS-TCN-järjestelmään tehtävien hakujen avulla jäsenvaltiot voivat tunnistaa muita jäsenvaltioita, joilla on kolmansien maiden kansalaisten rikostuomioita koskevia tietoja. ECRIS-TCN sisältäisi jäsenvaltioissa tuomittujen kolmannen maan kansalaisten henkilöllisyyden määrittämistä koskevia tietoja. Tietoihin sisältyisi myös sormenjälkitietoja. Asetuksen mukaan sormenjälkitietojen käyttö on tarpeen, koska se on kaikkein luotettavin menetelmä tunnistaa jäsenvaltioiden alueella olevia kolmansien maiden kansalaisia, joilla ei useinkaan ole asiakirjoja eikä muita tunnistautumisvälineitä, ja ne antavat luotettavampia hakutuloksia.

Värderade talman! ECRIS-TCN ska innehålla uppgifter som identifierar tredjelandsmedborgare som har blivit dömda i medlemsstaterna. Uppgifterna ska också innehålla fingeravtrycksuppgifter. Enligt förordningen är det nödvändigt att använda fingeravtrycksuppgifter eftersom det är den mest tillförlitliga metoden för att identifiera tredjelandsmedborgare som vistas på medlemsstaternas territorium och som ofta saknar handlingar eller andra identifieringsverktyg, och det ger mer tillförlitliga sökresultat.

Varsinaisia rikosrekisteritietoja säilytettäisiin jatkossakin jäsenvaltioiden kansallisissa rikosrekistereissä. ECRIS-TCN täydentää eurooppalaista rikosrekisteritietojärjestelmää

Pöytäkirjan asiakohta PTK 85/2022 vp

ECRISiä, jota koskeva rikosoikeusyhteistyö on tähän asti koskenut erityisesti jäsenvaltioiden kansalaisia. Voimassa olevassa yhteistyössä kattava kolmannen maan kansalaisten rikostaustan selvittäminen on tarkoittanut, että kyseistä henkilöä koskeva tietopyyntö on jouduttu lähettämään kaikkiin jäsenvaltioihin. Jatkossa ECRIS-TCN-järjestelmään tehty haku ilmoittaa, missä jäsenvaltioissa on kolmannen maan kansalaista koskevia rikostuomiotietoja, ja tämä mahdollistaa yksittäisten rikosrekisteritietoja koskevien pyyntöjen kohdentamisen juuri näihin jäsenvaltioihin.

Esityksen edellyttämät keskeiset muutokset ehdotetaan tehtäväksi rikosrekisteritietojen säilyttämisestä ja luovuttamisesta Suomen ja muiden Euroopan unionin jäsenvaltioiden välillä annettuun lakiin. Laki sisältää säännökset voimassa olevasta niin sanotusta ECRIS-yhteistyöstä rikosrekisteritietojen vaihtamisessa jäsenvaltioiden välillä.

Esityksessä ehdotetaan lisäksi, että pakkokeinolakiin otettaisiin uusi säännös, joka mahdollistaisi kolmannen maan kansalaisen sormenjälkien ottamisen lainvoimaisen tuomion jälkeen, jos hänet olisi tuomittu vähintään kuuden kuukauden vankeusrangaistukseen eikä sormenjälkiä olisi otettu jo esitutkinnassa.

ECRIS-TCN-järjestelmä on tarkoitus ottaa käyttöön keväällä 2023. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia esittelystä. — Edustaja Kiviranta, olkaa hyvä.

17.15 Esko Kiviranta kesk: Arvoisa puhemies! Esityksen tavoitteena on tehostaa Euroopan unionin jäsenvaltioiden välistä rikosoikeudellista yhteistyötä kolmansien maiden kansalaisten rikosrekisteritietojen vaihtamisessa. On erittäin tärkeää, että tietojenvaihtoa helpotetaan. Tämä lisää mahdollisuuksia valvoa henkilöitä, jotka ovat toisissa EU:n jäsenvaltioissa syyllistyneet eriasteisiin rikoksiin. Aikaisemmin rikoshistorian selvittäminen koko EU:n alueelta on vaatinut tietopyyntöä jokaisesta jäsenmaasta erikseen. Kollektiivinen rekisteri helpottaa tiedonkeruuta huomattavasti ja mahdollistaa tarkemman seurannan.

Rikosrekisteritietojen entistä tehokkaampi vaihtaminen edistää myös järjestäytyneen rikollisuuden ja terrorismin ehkäisyä ja torjuntaa ja siten parantaa yleisesti turvallisuutta.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin lakivaliokuntaan, jolle perustuslakivaliokunnan ja hallintovaliokunnan on annettava lausunto.